

POSTANOWIENIE

30 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 30 kwietnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M. K.

z udziałem M. K.1, R. K. i P. K.

o podział majątku i dział spadku,

na skutek skargi kasacyjnej R. K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie

z 4 listopada 2022 r., II Ca 645/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od R. K. na rzecz M. K. i M. K.1 kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Uczestnik R. K. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie, oddalającego w zasadniczej części apelację skarżącego od postanowienia Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego i dział spadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Podniósł, że w sprawie „nastąpiło wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia”, po czym przytoczył wywód, w którym odniósł się do dostrzeganych przez siebie - a zidentyfikowanych także w zarzutach skargi - naruszeń, powielając tym samym treść podstaw kasacyjnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku skarżącego wymaganiom tym nie odpowiada i sprowadza się do powtórzenia zarzutów kasacyjnych oraz skróconej, zmodyfikowanej wersji ich uzasadnienia. Skarżący nie przedstawił argumentacji wymaganej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi. Racje skarżącego zostały natomiast ujęte w taki sposób, że ocena wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie byłaby możliwa bez jednoczesnej analizy podstaw skargi, co na obecnym etapie postępowania jest niedopuszczalne (zob. postanowienie SN z 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17). W istocie bowiem wywody uczestnika stanowią wyłącznie tezy o dopuszczeniu się przez Sąd drugiej instancji określonych uchybień, lecz nie zawierają racji wykazujących, że uchybienia te nie

tylko niewątpliwie wystąpiły, lecz również – że w oczywisty sposób prowadzą do konieczności ingerencji w zaskarżone postanowienie.

W zakresie właściwym dla obecnego etapu postępowania, czyli tzw. przedsądu, należy wskazać, że skarżący nie zdołał podważyć stanowiska Sądu Okręgowego ani co do tego, że fizyczny podział gospodarstwa rolnego, w efekcie którego uczestnik otrzymałby około 4 ha gruntu, jest sprzeczny z zasadami prawidłowej gospodarki, ani - że ocena taka, jako oczywista, nie wymagała posiłkowania się opinią biegłego (s. 12 uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego). W sprawie zauważono, że podziałowi podlegałyby także maszyny rolnicze, a ich dekompletacja prowadziłaby do sytuacji, w której żadne z gospodarstw nie byłoby zdolne do prowadzenia produkcji. Z wiążących w sprawie ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika również, że skarżący, którego udział w spadku wynosił tylko 1/6, w razie przyznania mu działki siedliskowej (największej i o najwyższej wartości), nie byłby w stanie dokonać spłat wiążących się z forsowanym przez niego rozstrzygnięciem Sądu. Ta okoliczność także przemawiała za przyznaniem gospodarstwa na własność uczestniczce, będącej większością współwłaścicielką, ponieważ - choć nie prowadziła tego gospodarstwa w ostatnim czasie - to dysponowała środkami na spłatę skarżącego.

Z kolei argumentacja związana z oczywistą zasadnością skargi mającą wynikać z naruszenia przepisów postępowania, niezależnie od tego, że z powodu swej ogólnikowości nie świadczy o oczywistej trafności stanowiska uczestnika, to w istocie jest nakierowana na zwalczanie ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji. Skarżący wprost wskazuje, że „uzasadnienie rozstrzygnięcia w przedmiocie ustaleń faktycznych w ogóle nie pokrywa się ze zgromadzonym materiałem dowodowym”, tymczasem tego rodzaju argumenty nie mogą być podnoszone w ramach skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.); w konsekwencji natomiast nie mogą one okazać się skuteczne (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a tym bardziej - nie mogą świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przyczynie mającej uzasadnić przyjęcie tego środka zaskarżenia do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach rozstrzygnięto mając na względzie sporne interesy uczestników, ich wysokość ustalając na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 7 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ms]